

การวิเคราะห์การใช้หนังสือของห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ
มหาวิทยาลัยขอนแก่น*

An Analysis of using Books of Health Sciences Library, Khon Kaen University.

สุทธิลักษณ์ พัดเพ็ง¹

วิลาวัณย์ ไต่เอี่ยม²

บทคัดย่อ

การศึกษากาการวิเคราะห์การใช้หนังสือของห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาจำนวนหนังสือและการใช้ในห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพมหาวิทยาลัยขอนแก่น ประจำปีการศึกษา 2547 ผลการวิจัยพบว่า หนังสือในห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ เมื่อนำมาตรฐานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2544 มาคำนวณอัตราส่วนตามเกณฑ์มาตรฐานปรากฏว่า

จำนวนหนังสือต่ออาจารย์ 150 เล่ม/คน พบว่าห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มีหนังสือทั้งสิ้น 127,741 รายการ และมีอาจารย์ที่สังกัดคณะในสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ จำนวน 743 คน พบว่ามีหนังสือ 172 เล่ม/คน ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาปี 2544

จำนวนหนังสือต่อนักศึกษา 15 เล่ม/คน พบว่าห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มีหนังสือทั้งสิ้น 127,741 รายการ และมีนักศึกษาที่ศึกษาในคณะที่สังกัดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ จำนวน 4,517 คน พบว่ามีหนังสือ 28 เล่ม/คน ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ปี 2544

ด้านการใช้ทรัพยากรห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ จากการศึกษาสถิติการยืม-คืนจากโปรแกรม INNOPAC ในปีการศึกษา 2547 สามารถสรุปผลการวิจัยได้ว่า ในปีดังกล่าวสมาชิกมีการยืมหนังสือจากห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ทั้ง 6 แห่ง จำนวน 148,749 ครั้ง สมาชิกห้องสมุด มีการยืมหนังสือในหมวด R (การแพทย์ในระบบ LC) มากที่สุด จำนวน 72,185 (ร้อยละ 48.53) รองลงมามีการยืมหนังสือในหมวด W (การแพทย์ในระบบ NLM) จำนวน 29,833 ครั้ง (ร้อยละ 20.06) และมีการยืมหนังสือในหมวด QS-QZ (วิทยาศาสตร์คลินิกพื้นฐาน) จำนวน 15,181 เล่ม (ร้อยละ 10.21) เป็นอันดับสาม และหมวดที่ไม่มีการใช้เลย ได้แก่หมวด U (ยุทธศาสตร์) และ V (นาวิกศาสตร์)

เมื่อพิจารณาตามประเภทของผู้ใช้ห้องสมุด พบว่า ผู้ใช้บริการที่มีการยืมคืนอันดับแรกคือผู้ใช้บริการจากคณะแพทยศาสตร์ จำนวน 62,915 ครั้ง (ร้อยละ 42.30) อันดับสองคือผู้ใช้บริการจากคณะพยาบาลศาสตร์ จำนวน 54,814 ครั้ง (ร้อยละ 36.85) และอันดับสามคือผู้ใช้บริการจากคณะสาธารณสุขศาสตร์ จำนวน 14,162 ครั้ง (ร้อยละ 9.52)

หัวเรื่อง : มหาวิทยาลัยขอนแก่น. สำนักวิทยบริการ. -- วิจัย; ทรัพยากรห้องสมุด -- วิจัย; การศึกษากาการใช้ห้องสมุด -- วิจัย

* ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยประจำปี 2548 จากสำนักวิทยบริการ (สำนักหอสมุดและทรัพยากรการเรียนรู้) มหาวิทยาลัยขอนแก่น

¹ บรรณารักษ์ ระดับ 6 กลุ่มภารกิจจัดการสารสนเทศสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ สำนักวิทยบริการ (สำนักหอสมุดและทรัพยากรการเรียนรู้) มหาวิทยาลัยขอนแก่น suthi@kku.ac.th

² บรรณารักษ์ ระดับ 6 กลุ่มส่งเสริมการเรียนรู้ สำนักวิทยบริการ (สำนักหอสมุดและทรัพยากรการเรียนรู้) มหาวิทยาลัยขอนแก่น wilawant@kku.ac.th

Abstract

Objective of using book of Health Science Library analysis is to collect the number of total and how to use the library of Health Science, Khon Kean University in 2004. The research is base on collecting of statistic and analyzes book content of Health Science Library, Faculty of Dentistry library, Faculty of Associated Medical Sciences library, Faculty of Nurse library, Faculty of Medicine library, Faculty of Public Health library and Faculty of Pharmaceutical Sciences Library which store the data by using INNOPAC database system. The system collect academic year 2004 and analyze data by LC (Library of Congress Classification) and NLM (National Library of Medical). The collector will classify user group and analyze in term of percentage. Comparison of book from Health Science Library and standard of University Library 2004 show as the following:

Number of book per lecturer is 150 books per lecturer; total number of book in library is 127,741 and total number of lecturer is 743. The average number of book per lecturer is 172 follow the standard.

Number of book per student is 15 books per student; total number of book in library is 127,741 and total number of student is 4,517. The average number of book per student is 28 follow the standard.

Data from INNOPAC shown that Health Science Library, Khon Kean University 2004 has a total number of borrowing book 148,749 times. Library member borrow book from R group (LC Medial) 72,185 times (48.53%), which is the top rank group. The second group is W group (NLM Medical), which has 29,833 times (20.06%). Next is QS-QZ group (Basic clinic) 15,181 times (10.21%). However U group and V group never have a borrow record in the system.

The analyze result by group of user indicate that top most borrow is user from Faculty of Medical, which is 62,915 times (42.30%). The second is user from Faculty of Nurse, which is 54,814 times (36.85%) and next is user from Faculty of Public Health, which is 14,162 times (9.52%). From the result, user from Faculty of Medical is a top most group of borrower might be the effect of longest course and more specific detail for each subject than others.

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ห้องสมุดมหาวิทยาลัยเป็นแหล่งรวบรวมทรัพยากรสารสนเทศหลายประเภททั้งสิ่งตีพิมพ์ วัสดุทัศนวัสดุ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ซึ่งนับว่ามีบทบาทสำคัญ ในการสนับสนุนการเรียนการสอนการศึกษาค้นคว้าวิจัยของนักศึกษา อาจารย์ ข้าราชการและบุคลากรในสถาบันระดับอุดมศึกษา ดังนั้น ห้องสมุดจึงนับว่าเป็นแหล่งความรู้ที่ดีที่สุดที่ผู้ใช้

บริการสามารถค้นคว้าหาความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยห้องสมุดจะทำหน้าที่เป็นแหล่งเพิ่มพูนความรู้เพื่อให้ผู้ใช้มีต้นทุนแห่งความรู้ (Fund of Knowledge) อย่างเพียงพอและยังเป็นแหล่งช่วยเสริมสร้างให้ผู้ใช้เป็นผู้มีทักษะทางปัญญา (Intellectual Skills) ได้เป็นอย่างดีอีกด้วย (สมาน ลอยฟ้า และลำปางแม่่นมาตย์, 2529)

สำนักหอสมุดและทรัพยากรการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นห้องสมุดที่ให้บริการทางวิชาการและสนับสนุนการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย และนอกจากนี้ยังให้บริการชุมชนในท้องถิ่นด้วย ดังนั้นการจะได้มาซึ่งทรัพยากรที่มีคุณภาพและสามารถสนองตอบความต้องการของผู้ใช้ได้ นั้น การพิจารณาคัดเลือกจัดหาทรัพยากรในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องเข้ามาไว้ให้บริการจึงเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งห้องสมุดต้องคำนึงถึงผู้ใช้เป็นหลักและต้องสอดคล้องกับหลักสูตรที่เปิดสอนในสาขาวิชาดังกล่าว ตลอดจนสามารถจัดสรรงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เหมาะสมกับสัดส่วนของทรัพยากรที่จะจัดซื้อจัดหาเข้าห้องสมุด และที่สำคัญยิ่งคือต้องจัดหาทรัพยากรให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้มากที่สุด จึงจะทำให้ทรัพยากรแต่ละประเภทที่จัดหามานั้นมีการใช้อย่างคุ้มค่ามากที่สุด ซึ่งในแต่ละปีสำนักหอสมุดและทรัพยากรการเรียนรู้ต้องใช้งบประมาณในการจัดหาทรัพยากรเข้าห้องสมุดเป็นจำนวนมาก แต่ยังไม่เคยทำการติดตามและประเมินทรัพยากรห้องสมุดที่จัดหาเข้ามาว่าสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้และมีการใช้ทรัพยากรเหล่านั้นอย่างคุ้มค่าเพียงไร

ในปัจจุบันสำนักหอสมุดและทรัพยากรการเรียนรู้ได้มีการแบ่งหน่วยงานภายในออกเป็น 6 กลุ่มภารกิจ (สำนักวิทยบริการ, 2548) และ 1 ใน 6 กลุ่มภารกิจนั้นมีกลุ่มภารกิจจัดการสารสนเทศสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ซึ่งประกอบด้วย ห้องสมุดคณะต่างๆ ดังนี้ 1. คณะทันตแพทยศาสตร์ 2. คณะเทคนิคการแพทย์

และกายภาพบำบัด 3. คณะพยาบาลศาสตร์ 4. คณะแพทยศาสตร์ 5. คณะเภสัชศาสตร์ และ 6. คณะสาธารณสุขศาสตร์ โดยในห้องสมุดคณะดังกล่าว จะมีการจัดหาทรัพยากรที่มีเนื้อหาทางด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพเหมือนกัน แต่เนื้อหาของทรัพยากรที่จัดหาและการจัดเก็บในแต่ละห้องสมุดอาจจะแตกต่างกันไปตามสาขาวิชาและหลักสูตรที่เปิดสอนภายในคณะนั้นๆ

เนื่องจากทรัพยากรห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพยังไม่เคยมีการศึกษา สัดส่วนของเนื้อหาและจำนวนการใช้จึงทำให้ไม่ทราบว่าเนื้อหาแต่ละหมวดมีการใช้มากน้อยเพียงใด ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะทำการสำรวจ และวิเคราะห์สัดส่วนการใช้กับจำนวนทรัพยากรที่มีในห้องสมุด ซึ่งถือเป็นการประเมินทรัพยากรวิธีหนึ่ง โดยเลือกศึกษาทรัพยากรที่มีในห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เพราะเป็นสาขาที่มีความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วและมีวิทยาการอย่างต่อเนื่องทำให้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างล้าสมัยได้ง่าย และนอกจากนี้ยังมีห้องสมุดเฉพาะสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ จำนวน 6 แห่ง ซึ่งเป็นห้องสมุดเฉพาะที่รวบรวมทรัพยากรทั้งในสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพและสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องอยู่เป็นจำนวนมาก ด้วยเหตุผลนี้ผู้วิจัยจึงเลือกที่จะศึกษาทรัพยากรที่มีในห้องสมุดสาขาดังกล่าว ผลที่ได้จะทำให้ทราบเนื้อหาของทรัพยากรของห้องสมุดของสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ และปริมาณการใช้ของผู้ใช้แต่ละประเภทว่ามีการใช้ทรัพยากรที่ได้จัดหาไว้มากน้อยเพียงใด เนื้อหาใดที่มีมากเกินไป

ต้องการและเนื้อหาใดที่ต้องการจัดหาเพิ่ม ซึ่งจะเป็นแนวทางในการดำเนินการจัดหาทรัพยากรเข้าห้องสมุดให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้มากที่สุด ตลอดจนใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อทรัพยากรและปรับปรุงการให้บริการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาเกี่ยวกับจำนวนหนังสือในห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
2. เพื่อศึกษาจำนวนการยืม-คืน หนังสือของผู้ใช้ห้องสมุด สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์การใช้หนังสือของห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยศึกษาเฉพาะหนังสือทั่วไป ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษของห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ได้แก่ ห้องสมุดคณะทันตแพทยศาสตร์ ห้องสมุดคณะเทคนิคการแพทย์และกายภาพบำบัดห้องสมุดคณะพยาบาลศาสตร์ ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ ห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์ และห้องสมุดคณะสาธารณสุขศาสตร์ ทั้งนี้ไม่รวมถึงงานวิจัย วิทยานิพนธ์ หนังสืออ้างอิง วารสารและรายการสื่อโสตทัศนวัสดุในห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีลักษณะเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยสำรวจจำนวนหนังสือในหมวดต่างๆ และวิเคราะห์เนื้อหาของหนังสือที่มีให้บริการในห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในปีการศึกษา 2547 ที่มีอยู่ในฐานข้อมูลระบบห้องสมุดอัตโนมัติ INNOPAC โดยจัดแบ่งเนื้อหาตามสาขาในระบบ LC (Library of Congress) และระบบ NLM (National Library of Medical) โดยมีขั้นตอนดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการประเมินทรัพยากรห้องสมุดและหนังสือเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย
2. ศึกษาและรวบรวมหลักสูตรที่เปิดสอนในสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ
3. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลสถิติการยืม-คืน ในฐานข้อมูลของห้องสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น จากโปรแกรม INNOPAC ในปีการศึกษา 2547
4. ศึกษาการใช้ทรัพยากรห้องสมุดของผู้ใช้ห้องสมุดประเภทต่างๆ ในปีการศึกษา 2547
5. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสืบค้นสถิติจากฐานข้อมูล และหาค่าร้อยละ
6. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล
7. นำเสนอรายงานผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ทำให้ทราบสัดส่วนเนื้อหาของหนังสือในห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
2. ทำให้ทราบจำนวนการยืม-คืนหนังสือของผู้ใช้บริการห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

3. ผลจากการวิจัยจะเป็นประโยชน์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดหาทรัพยากรเข้าห้องสมุดให้สอดคล้องกับหลักสูตรที่เปิดสอนและตรงกับความต้องการของผู้ใช้มากที่สุด ตลอดจนใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการให้บริการที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 จำนวนหนังสือในห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพในปีการศึกษา 2547 จำแนกตาม หมวดหมู่หนังสือในระบบ LC (Library of Congress Classification)

หมวดหมู่หนังสือในระบบ LC	ภาษาไทย		ภาษาอังกฤษ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
A (ความรู้ทั่วไป)	152	0.33	238	1.27	390	0.60
B (ศาสนา ปรัชญา)	2,068	4.44	489	2.60	2,557	3.91
C (ศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์)	84	0.18	14	0.07	98	0.15
D (ประวัติศาสตร์ทั่วไป)	747	1.61	72	0.38	819	1.25
E-F (อเมริกา แคนาดา)	12	0.03	12	0.06	24	0.04
G (ภูมิศาสตร์แผนที่ มานุษยวิทยา นันทนาการ)	331	0.71	163	0.87	494	0.76
H (สังคมศาสตร์)	7,808	16.78	2,607	13.88	10,415	15.94
J (รัฐศาสตร์)	698	1.31	39	0.21	647	0.99
K (กฎหมาย)	549	1.18	6	0.03	555	0.85
L (การศึกษา)	3,727	8.01	396	2.11	4,123	6.31
M (ดนตรีและหนังสือทางดนตรี)	39	0.08	8	0.04	47	0.07
N (ศิลปะ)	101	0.22	17	0.09	118	0.18
P (ภาษาและวรรณคดี)	1,268	2.72	427	2.27	1,695	2.59
Q-QR (วิทยาศาสตร์)	4,585	9.77	2,790	14.85	7,338	11.23
R (การแพทย์ในระบบ LC)	19,282	41.43	8,989	47.85	28,271	43.28
S (การเกษตร)	610	1.31	164	0.87	774	1.18
T (เทคโนโลยี)	3,278	7.04	1,031	5.49	4,309	6.60
U (เกษตรศาสตร์)	34	0.07	1,031	5.49	1,065	1.63
V (นาวิกศาสตร์)	27	0.06	0	0.00	27	0.04
Z (บรรณานุกรม และบรรณารักษ์ศาสตร์)	1,411	1.90	398	0.74	1,809	1.42
รวม	46,684	100.00	18,855	100.00	65,539	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า หนังสือระบบ LC ในห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพมี

ทั้งหมด จำนวน 65,539 เล่ม หมวดที่มีมากที่สุดคือหมวด R (การแพทย์) จำนวน 28,271 เล่ม

(ร้อยละ 43.28) รองลงมาคือหมวด H (สังคมศาสตร์) จำนวน 10,415 เล่ม (ร้อยละ 15.94) และหมวด Q-QR (วิทยาศาสตร์) จำนวน 7,338 เล่ม (ร้อยละ 11.23) เมื่อพิจารณาตามประเภทของทรัพยากรแล้วพบว่า ทรัพยากรที่เป็นภาษาไทยมีจำนวน ทั้งหมด 46,684 เล่ม หมวดที่มีมากที่สุดคือ หมวด R (การแพทย์) จำนวน 19,282 เล่ม (ร้อยละ 41.43) รองลงมาคือหมวด H (สังคมศาสตร์) จำนวน 7,080 เล่ม

(ร้อยละ 16.78) และหมวด Q-QR (วิทยาศาสตร์) จำนวน 4,585 เล่ม (ร้อยละ 9.77) ด้านภาษาอังกฤษ มีจำนวนทั้งหมด 18,855 เล่ม หมวดที่มีมากที่สุดคือ หมวด R (การแพทย์) จำนวน 8,989 เล่ม (ร้อยละ 47.85) รองลงมาคือหมวด H (สังคมศาสตร์) จำนวน 2,607 เล่ม (ร้อยละ 13.88) และหมวด Q-QR (วิทยาศาสตร์) จำนวน 2,790 เล่ม (ร้อยละ 14.85)

ตารางที่ 2 จำนวนหนังสือในห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพในปีการศึกษา 2547 จำแนกตามหมวดหมู่หนังสือในระบบ NLM (National Library of Medical)

หมวดหมู่หนังสือในระบบ NLM	ภาษาไทย		ภาษาอังกฤษ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
QS-QZ (วิทยาศาสตร์คลินิกพื้นฐาน)	8,609	31.58	10,703	29.68	19,312	30.50
W (การแพทย์)	18,505	67.89	25,253	70.02	43,758	69.10
รวม	27,114	100.00	35,956	100.00	63,070	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่าหนังสือระบบ NLM ในห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีทั้งหมด จำนวน 63,321 เล่ม หมวดที่มีมากที่สุดคือ หมวด W (การแพทย์) จำนวน 43,758 เล่ม (ร้อยละ 69.10) และรองลงมาคือหมวด QS-QZ (วิทยาศาสตร์คลินิกพื้นฐาน) จำนวน 19,312 เล่ม (ร้อยละ 30.50) เมื่อพิจารณาตามประเภทของทรัพยากรแล้วพบว่า ทรัพยากรที่เป็นภาษาไทยมีจำนวนทั้งหมด 27,258 เล่ม หมวดที่มีมากที่สุดคือหมวด W (การแพทย์) จำนวน 18,505 เล่ม (ร้อยละ 67.89) และรองลงมาคือหมวด QS-QZ (วิทยาศาสตร์คลินิกพื้นฐาน) จำนวน 8,609 เล่ม (ร้อยละ 31.58) ด้าน

ภาษาอังกฤษมีจำนวนทั้งหมด 36,956 เล่ม หมวดที่มีมากที่สุดคือหมวด W (การแพทย์) จำนวน 25,253 เล่ม (ร้อยละ 70.02) และรองลงมาคือหมวด QS-QZ (วิทยาศาสตร์คลินิกพื้นฐาน) จำนวน 10,703 เล่ม (ร้อยละ 29.68)

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาสภาพทั่วไปของคณะที่สังกัดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ในปีการศึกษา 2546 พบว่า มีอาจารย์จำนวน 743 คน นักศึกษาทั้งหมด จำนวน 4,517 คน เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 3,684 คน นักศึกษาประกาศนียบัตรบัณฑิตศึกษา จำนวน 90 คน นักศึกษาระดับปริญญาโท 676 คนและนักศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 67 คน

จากการศึกษาสัดส่วนของเนื้อหาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในแง่มาตรฐาน พบว่า เมื่อนำมาตรฐานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2544 มาคำนวณอัตราส่วนตามเกณฑ์มาตรฐานปรากฏว่า

จำนวนหนังสือต่ออาจารย์ 150 เล่ม/คน พบว่าห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีหนังสือทั้งสิ้น 127,741 รายการ และมีอาจารย์ที่สังกัดคณะในสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ จำนวนทั้งหมด

743 คน พบว่ามีจำนวนหนังสือ 172 เล่ม/คน ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาปี 2544 จำนวนหนังสือต่อนักศึกษา 15 เล่ม/คน พบว่าห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีหนังสือทั้งสิ้น 127,741 รายการ และมีนักศึกษาที่ศึกษาในคณะที่สังกัดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ จำนวนทั้งหมด 4,517 คน พบว่ามีจำนวนหนังสือ 28 เล่ม/คน ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ปี พ.ศ. 2544

มาตรฐานหนังสือเฉพาะสาขาวิชา เมื่อศึกษาหลักสูตรการเรียนการสอนของสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ และพบว่าหนังสือที่ใช้ในหลักสูตรการเรียนการสอนทางด้านการศึกษาในสาขาวิชาต่างๆ ได้แก่หนังสือในหมวดต่างๆ ดังนี้

ตารางที่ 3 จำนวนการใช้หนังสือในหลักสูตรการเรียนการสอนในสาขาวิชาต่างๆ จำแนกตามหมวดหมู่หนังสือ

เลขหมู่หนังสือในระบบ LC	ภาษาไทย		ภาษาต่างประเทศ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
Q-QR วิทยาศาสตร์*	4,585	3.59	2,790	2.18	7,375	5.77
QS-QZ วิทยาศาสตร์คลินิกพื้นฐาน**	8,609	6.74	10,703	8.38	19,312	15.12
R การแพทย์ *	19,282	15.09	8,989	7.04	28,271	22.13
W การแพทย์และสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง**	18,505	14.49	25,253	19.77	43,758	34.26
รวม	50,981	39.91	47,735	37.37	98,716	77.28

* การจัดหมวดหมู่ในระบบLC (Library of Congress Classification)

** การจัดหมวดหมู่ในระบบNLM (National Library of Medical)

จากตารางที่ 3 พบว่า หนังสือที่ใช้ในหลักสูตรการเรียนการสอนสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีทั้งหมดจำนวน 98,716 เล่ม (ร้อยละ 72.28) และมีหนังสือในหมวดอื่นๆ จำนวน 29,026 เล่ม (ร้อยละ 22.72) ซึ่งจากมาตรฐานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2544 มีเกณฑ์การคำนวณหนังสือเฉพาะสาขาวิชา ดังนี้

500 เล่ม สำหรับปริญญาตรี
 3,000 เล่ม สำหรับปริญญาโทกรณีที่มีการเปิดสอนในระดับอื่นที่สูงกว่าระดับปริญญาโท
 6,000 เล่ม สำหรับปริญญาโทกรณีที่ไม่มีการเปิดสอนในระดับอื่นที่สูงกว่าระดับปริญญาโท

6,000 เล่ม สำหรับการศึกษาระดับปริญญาเอก เฉพาะทาง 6 ปี

25,000 เล่ม สำหรับระดับปริญญาเอก จากการวิจัยพบว่า หนังสือในห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาปี พ.ศ. 2544

■ การศึกษาสัดส่วนของเนื้อหาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในแง่เนื้อหาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด สามารถสรุปผลการวิจัยได้ว่าทรัพยากรในห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีทั้งหมดจำนวน 127,741 เล่ม เนื้อหาทรัพยากรสารสนเทศหมวดที่มีมากที่สุดคือหมวด W (การแพทย์ในระบบ NLM) จำนวน 43,758 เล่ม (ร้อยละ 34.26) รองลงมาคือหมวด R (การแพทย์ในระบบ LC) จำนวน 28,271 เล่ม (ร้อยละ 22.13) และหมวด QS-QZ (วิทยาศาสตร์คลินิกพื้นฐาน) จำนวน 19,312 เล่ม (ร้อยละ 15.12) ตามลำดับ สรุปได้ว่าห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีการจัดหาทรัพยากรได้สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอน เนื่องจากเนื้อหาของทรัพยากรที่มีมากที่สุด ใน 3 อันดับแรกเป็นทรัพยากรที่มีเนื้อหาทางด้านการแพทย์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับด้านการแพทย์และสาธารณสุข

■ การใช้ทรัพยากรห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จากการศึกษาสถิติการยืม-คืนจากโปรแกรม INNOPAC ในปีการศึกษา 2547 สามารถสรุป

ผลการวิจัยได้ว่า ในปีดังกล่าวสมาชิกมีการยืมหนังสือจากห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพทั้ง 6 แห่ง จำนวน 148,749 ครั้ง สมาชิกห้องสมุด มีการยืมหนังสือในหมวด R (การแพทย์ในระบบ LC) มากที่สุด จำนวน 72,185 (ร้อยละ 48.53) รองลงมาที่มีการยืมหนังสือในหมวด W (การแพทย์ในระบบ NLM) จำนวน 29,833 ครั้ง (ร้อยละ 20.06) และมีการยืมหนังสือในหมวด QS-QZ (วิทยาศาสตร์คลินิกพื้นฐาน) จำนวน 15,181 เล่ม (ร้อยละ 10.21) เป็นอันดับสาม และหมวดที่ไม่มีการใช้เลย ได้แก่หมวด U (ยุทธศาสตร์) และ V (นาวิกศาสตร์) โดยมีรายละเอียดการใช้หนังสือแต่ละหมวดใน 3 อันดับแรกดังนี้

- หมวด R (การแพทย์ในระบบ LC) มีทั้งหมด 28,271 เล่ม และมีการยืมหนังสือในปีการศึกษา 2547 ทั้งหมด จำนวน 72,185 ครั้ง (ร้อยละ 48.53) หมวดที่ถูกยืมมากที่สุดคือ RC (อายุรศาสตร์) จำนวน 24,262 ครั้ง (ร้อยละ 16.31) รองลงมาคือหมวด RA (สาธารณสุข) จำนวน 9,739 ครั้ง (ร้อยละ 6.55) และหมวด RT (การพยาบาล) จำนวน 9,707 ครั้ง (ร้อยละ 6.53) การที่มีการใช้หนังสือในหมวด R มากที่สุดอาจเป็นเพราะว่า ในหมวด R มีทรัพยากรที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ ซึ่งเมื่อพิจารณาตามหลักสูตรและสัดส่วนของทรัพยากรแล้วพบว่าหนังสือที่มีในหมวด R เป็นหนังสือภาษาไทยมากกว่าภาษาอังกฤษผู้ใช้บริการที่เป็นนักศึกษาส่วนใหญ่อาจมีความถนัดในการอ่านภาษาไทยและหมวด RC (อายุรศาสตร์) ที่ผู้ใช้ยืมมากที่สุดนั้น พบว่าเป็นวิชาพื้นฐานที่มีใน

หลักสูตรสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ จึงทำให้เกิดการขี้มในหมวดนี้มากที่สุด

- หมวด W (การแพทย์ในระบบ NLM) มีทั้งหมด 43,758 เล่ม และมีการขี้มหนังสือในปีการศึกษา 2547 ทั้งหมด จำนวน 29,833 ครั้ง (ร้อยละ 20.06) หมวดที่ถูกขี้มมากที่สุดคือ WB (เวชปฏิบัติทั่วไป) จำนวน 2,840 ครั้ง (ร้อยละ 1.92) รองลงมาคือหมวด WE (ระบบกล้ามเนื้อและกระดูก) จำนวน 2,835 ครั้ง (ร้อยละ 1.90) และหมวด WS (กุมารเวชศาสตร์) จำนวน 2,701 ครั้ง (ร้อยละ 1.82) การที่มีการใช้หนังสือในหมวด W มากเป็นอันดับสองอาจเป็นเพราะว่าหมวด W เป็นระบบการจัดหมู่ในระบบ NLM หนังสือที่เป็นภาษาอังกฤษมากกว่าภาษาไทยซึ่งหนังสือส่วนใหญ่จะอยู่ที่ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ ซึ่งเมื่อพิจารณาจากจำนวนผู้ใช้บริการแล้วจะพบว่าผู้ใช้บริการที่สังกัดคณะแพทยศาสตร์มากที่สุด จึงทำให้มีอัตราการใช้เป็นอันดับหนึ่งเพราะสถานที่อยู่ใกล้ ทำให้ง่ายและสะดวกต่อการเข้าใช้

- หมวด QS-QZ (วิทยาศาสตร์คลินิกพื้นฐาน) มีทั้งหมด 19,312 เล่ม และมีการขี้มหนังสือในปีการศึกษา 2547 ทั้งหมด จำนวน 15,181 ครั้ง (ร้อยละ 10.21) หมวดที่ถูกขี้มมากที่สุดคือ QV (เภสัชวิทยา) จำนวน 4,342 ครั้ง (ร้อยละ 2.92) รองลงมาคือหมวด QS (กายวิภาคศาสตร์) จำนวน 4,118 ครั้ง (ร้อยละ 2.77) และหมวด QU (ชีวเคมี) จำนวน 1,607 ครั้ง (ร้อยละ 1.08) การที่มีการใช้หนังสือในหมวด QS-QZ ซึ่งเป็นหมวดหมู่ทางด้านวิทยาศาสตร์คลินิกพื้นฐานและเป็นระบบการจัดหมู่

แบบ NLM มากเป็นอันดับสามอาจเป็นเพราะจำนวนหนังสือที่มีในหมวดนี้มีจำนวนน้อยกว่าหมวดที่มีการใช้เป็นอันดับหนึ่งและสองจึงทำให้มีอัตราการขี้น้อยตามไปด้วย

เมื่อพิจารณาตามประเภทของผู้ใช้ห้องสมุดพบว่า ผู้ใช้บริการที่มีการขี้มคืบอันดับแรกคือผู้ใช้บริการจากคณะแพทยศาสตร์ จำนวน 62,915 ครั้ง (ร้อยละ 42.30) อันดับสองคือผู้ใช้บริการจากคณะพยาบาลศาสตร์ จำนวน 54,814 ครั้ง (ร้อยละ 36.85) และอันดับสามคือผู้ใช้บริการจากคณะสาธารณสุขศาสตร์ จำนวน 14,162 ครั้ง (ร้อยละ 9.52) การที่มีผู้ใช้บริการจากคณะแพทยศาสตร์ขี้มหนังสือมากเป็นอันดับแรกอาจเป็นเพราะจำนวนผู้ใช้บริการที่สังกัดคณะแพทยศาสตร์มีจำนวนมากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นอาจารย์หรือนักศึกษาและนอกจากนั้นหลักสูตรการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ยังมีระยะเวลาการศึกษายาวนานกว่าคณะอื่นๆในสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ และเนื้อหาในแต่ละหลักสูตรไม่ว่าจะเป็นระดับปริญญาตรีหรือปริญญาโทมีเนื้อหาที่เจาะลึกเฉพาะสาขาวิชาจึงทำให้ผู้เรียนต้องศึกษาค้นคว้ามากกว่าผู้ใช้บริการจากคณะอื่นๆ

■ การขี้ม-คืนหนังสือของผู้ใช้บริการห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ตลอดปีการศึกษา 2547 จำแนกตามประเภทผู้ใช้ห้องสมุดแบ่งประเภทต่างๆ ดังนี้

- ผู้ใช้บริการที่เป็นอาจารย์ ซึ่งมีการขี้มทั้งหมด 15,907 ครั้ง พบว่าอาจารย์ของคณะพยาบาลศาสตร์ ขี้มมากที่สุดจำนวน 5,808 ครั้ง

(ร้อยละ 36.51) อันดับสองคืออาจารย์คณะแพทยศาสตร์ จำนวน 3,853 ครั้ง (ร้อยละ 24.22) อันดับสามคืออาจารย์จากคณะทันตแพทยศาสตร์ จำนวน 1,411 ครั้ง (ร้อยละ 8.87) การที่มีอาจารย์จากคณะพยาบาลศาสตร์ ยืมหนังสือมากกว่าอาจารย์คณะอื่น อาจเป็นเพราะคณะพยาบาลศาสตร์มีหลักสูตรการเรียนการสอนหลากหลายระดับไม่ว่าจะเป็นหลักสูตรภาคปกติ ภาคพิเศษ หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตและโครงการพิเศษ จึงทำให้อาจารย์ในคณะจำเป็นต้องใช้สารสนเทศเป็นจำนวนมากเพื่อประกอบการเรียนการสอนในหลักสูตรที่เปิดสอน

- ผู้ใช้บริการที่เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งมีการใช้ทั้งหมด 74,346 ครั้ง พบว่านักศึกษาระดับปริญญาตรีสังกัดคณะแพทยศาสตร์ ยืมหนังสือมากที่สุดจำนวน 23,352 ครั้ง (ร้อยละ 31.41) อันดับสองได้แก่นักศึกษาระดับปริญญาตรีสังกัดคณะพยาบาลศาสตร์ จำนวน 23,329 ครั้ง (ร้อยละ 31.38) อันดับสามได้แก่นักศึกษาระดับปริญญาตรีสังกัดคณะเภสัชศาสตร์ จำนวน 7,468 ครั้ง (ร้อยละ 10.04) การที่นักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะแพทยศาสตร์และคณะพยาบาลศาสตร์ ยืมหนังสือจำนวนมากว่านักศึกษาคณะอื่นในสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ อาจเป็นเพราะนักศึกษาระดับปริญญาตรีทั้งสองคณะมีเป็นจำนวนมาก หลักสูตรการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีของคณะแพทยศาสตร์มีระยะเวลาเรียนมากกว่าคณะอื่นๆ ทำให้นักศึกษาจำเป็นต้องศึกษาค้นคว้าเพื่อหา

สารสนเทศมาประกอบการเรียนการสอนให้มากที่สุด

- ผู้ใช้บริการที่เป็นนักศึกษาระดับปริญญาโท ซึ่งมีการใช้ทั้งหมด 31,317 ครั้ง พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาโทสังกัดคณะพยาบาลศาสตร์ ยืมหนังสือมากที่สุดจำนวน 20,329 ครั้ง (ร้อยละ 14.91) อันดับสองได้แก่นักศึกษาระดับปริญญาโท สังกัดคณะสาธารณสุขศาสตร์ จำนวน 4,223 ครั้ง (ร้อยละ 13.48) อันดับสามได้แก่นักศึกษาระดับปริญญาโทสังกัดคณะแพทยศาสตร์ จำนวน 2,068 ครั้ง (ร้อยละ 6.60) การที่นักศึกษาระดับปริญญาโทคณะพยาบาลศาสตร์ ยืมหนังสือมากที่สุด อาจเป็นเพราะจำนวนนักศึกษาในระดับปริญญาโทของคณะพยาบาลศาสตร์มีมากกว่าคณะอื่นๆ เพราะหลักสูตรที่เปิดสอนในระดับปริญญาโทของคณะพยาบาลศาสตร์นั้นมีทั้ง ภาคปกติ ภาคพิเศษ และโครงการพิเศษ จึงทำให้มีนักศึกษาของคณะยืมหนังสือเป็นจำนวนมากที่สุด

- ผู้ใช้บริการที่เป็นนักศึกษาระดับปริญญาเอก ซึ่งมีการใช้ทั้งหมด 1,903 ครั้ง พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาเอกสังกัดคณะพยาบาลศาสตร์ เข้าใช้มากที่สุดจำนวน 752 ครั้ง (ร้อยละ 39.52) อันดับสองได้แก่นักศึกษาระดับปริญญาเอกสังกัดคณะแพทยศาสตร์ จำนวน 438 ครั้ง (ร้อยละ 23.02) อันดับสามได้แก่นักศึกษาระดับปริญญาเอกสังกัดบัณฑิตวิทยาลัย จำนวน 171 ครั้ง (ร้อยละ 8.99) การที่นักศึกษาระดับปริญญาเอกคณะพยาบาลศาสตร์ ยืมหนังสือมากที่สุด

อาจเป็นเพราะ ในการศึกษาาระดับปริญญาเอก นั้นมีหลักสูตรที่เปิดสอนในสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพเพียง 3 คณะคือคณะพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์และคณะเภสัชศาสตร์ ซึ่งใน 3 คณะดังกล่าวมีนักศึกษาในระดับปริญญาเอกที่สังกัดคณะพยาบาลศาสตร์และคณะแพทยศาสตร์จำนวนเท่ากัน คือ 29 คน จึงทำให้นักศึกษาในทั้ง 2 คณะดังกล่าวมีอัตราการขีมนหนังสือมากเป็นอันดับที่หนึ่งและสอง ส่วนนักศึกษาระดับปริญญาเอกที่สังกัดบัณฑิตวิทยาลัยซึ่งมีอัตราการขีมนหนังสือของห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพเป็นอันดับสาม อาจเป็นเพราะว่า ปัจจุบันมีระบบการเรียนการสอนในระดับปริญญาเอกแบบบูรณาการ ทำให้ทรัพยากรบางรายการที่มีในห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพตรงกับความต้องการของนักศึกษาระดับปริญญาเอกที่สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย

- ผู้ใช้บริการที่เป็นบุคลากรของมหาวิทยาลัยขอนแก่นซึ่งมีการใช้ทั้งหมด 18,810 ครั้ง พบว่า บุคลากรสังกัดคณะแพทยศาสตร์เข้าใช้มากที่สุด จำนวน 16,121 คน (ร้อยละ 85.70) อันดับสองได้แก่ บุคลากรสังกัดสำนักวิทยบริการ จำนวน 1,015 คน (ร้อยละ 5.40) อันดับสามได้แก่ บุคลากรสังกัดศูนย์หัวใจสิริกิติ์ จำนวน 617 คน (ร้อยละ 3.57) การที่บุคลากรสังกัดคณะแพทยศาสตร์ใช้ทรัพยากรสารสนเทศมากที่สุด อาจเป็นเพราะบุคลากรทางด้านการแพทย์ต้องการสารสนเทศที่จะพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองซึ่งเมื่อปฏิบัติงานที่คณะแพทยศาสตร์แล้ว

บุคลากรจำเป็นต้องมีความรู้พื้นฐานในด้านที่ตนปฏิบัติงาน นอกจากนั้นบุคลากรอาจจะใช้สารสนเทศทางด้าน วิทยาศาสตร์สุขภาพ ประกอบในการทำผลงานเพื่อเลื่อนระดับขั้น อีกด้วย

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากการวิจัยพบว่ามีหนังสือบางหมวดของห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพไม่ถูกขีมนออกเลย ได้แก่หมวด U (ยุทธศาสตร์) และหมวด V (นาวิกศาสตร์) และมีบางหมวดมีจำนวนตัวเล่มและการขีมนออกน้อยมาก เช่น หมวด A (ความรู้ทั่วไป) หมวด E-F (ประวัติศาสตร์ทวีปอเมริกา) และหมวด S (การเกษตร) ทำให้อาจใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาเพื่อลดจำนวนการจัดหาหนังสือในสาขาดังกล่าว และในอนาคตอาจพิจารณาส่งไปจัดเก็บยังห้องสมุดสาขาที่เกี่ยวข้องเพื่อประหยัดพื้นที่ในการจัดเก็บทรัพยากรของห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาเฉพาะจำนวนหนังสือ และจำนวนการขีมน-คืนในแต่ละหมวด ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

- ศึกษาถึงความทันสมัยของทรัพยากรที่มีอยู่ในแต่ละห้องสมุด ซึ่งจะช่วยให้ทราบถึงความทันสมัยของเนื้อหาทรัพยากรที่มีอยู่ และอาจใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาคัดเลือกหนังสือที่ล้ำสมัยและไม่ถูกขีมนเป็นเวลา

นานออกจากห้องสมุดเพื่อที่จะได้มีพื้นที่สำหรับจัดเก็บทรัพยากรที่จัดหาเข้ามาใหม่ไว้ให้บริการแก่ผู้ใช้ต่อไป

- ศึกษาการใช้ทรัพยากรประเภทอื่นในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ เช่น วารสารทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ว่ามีผู้ใช้

บริการมาก-น้อยเพียงใด ซึ่งจะช่วยให้ทราบว่าผู้ใช้บริการส่วนใหญ่ใช้วารสารที่เป็นฉบับพิมพ์หรือวารสารในรูปแบบฐานข้อมูลออนไลน์ และห้องสมุดได้จัดหาวารสารได้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ในสาขาวิชาศาสตร์สุขภาพหรือไม่

บรรณานุกรม

- กองแผนงาน สำนักงานอธิการบดี. 2547. สถิติมหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีการศึกษา 2547. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ทิพย์วัลย์ ตูลยะสุข. การประเมินผลทรัพยากรห้องสมุด. บรรณารักษศาสตร์ มข. 7(2-3) ส.ศ. 2532.
- นันทนา วงศ์ขมภู. 2542. การประเมินหนังสือสาขาสถาปัตยกรรมในห้องสมุดคณะ สถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. บัณฑิตวิทยาลัย วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. ศิลปศาสตร์ (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์) มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ประภัสสร นันตาสาย. 2540. การวิเคราะห์หนังสือเรียนคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533). บัณฑิตวิทยาลัย วิทยานิพนธ์ มหาบัณฑิต. ศึกษาศาสตร์ (คณิตศาสตร์ศึกษา) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พรชนิตว์ สีนาราชและมาธูร ศาสตร์วาทิต. รายงานการวิจัยการวิเคราะห์สัดส่วนของจำนวนทรัพยากรที่มีกับจำนวนการใช้ของห้องสมุดคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 2547. ขอนแก่น : สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พรรณพร วรรณลักษณ์. 2540. การศึกษาคุณภาพหนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยวิธีการประเมินหนังสือเชิงประจักษ์. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. การศึกษา (การประถมศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- เพ็ญพันธ์ เพชรสร. 2531. การประเมินหนังสือในสาขาวิทยาศาสตร์ของหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยขอนแก่น. บัณฑิตวิทยาลัย วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต. บรรณารักษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยุพิน ธิลลาด. 2539. การวิเคราะห์เนื้อหาด้านจริยธรรมในหนังสือเรียนภาษาไทย ชุดทักษะสัมพันธ์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. บัณฑิตวิทยาลัย วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. ศึกษาศาสตร์

(การสอนภาษาไทย) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สมาน ลอยฟ้า และ ลำปาง แม่นมดัย. 2529. รายงานการวิจัยเรื่อง องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการ
ใช้ห้องสมุด ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ขอนแก่น : ภาควิชา
บรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย. 2544. ประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เรื่อง มาตรฐาน
ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2544. [เอกสาร PDF ไฟล์]. [5 พฤศจิกายน 2548]. ค้นได้
จาก: URL: <http://lib.kku.ac.th/plan/>

สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 2547. เอกสารประกอบการพิจารณาการปรับปรุงโครงสร้าง
สร้างสำนักวิทย บริการ. [เอกสาร PDF ไฟล์]. [21 พฤศจิกายน 2548]. ค้นได้ จาก: URL:
<http://lib.kku.ac.th/plan/ReStuc-8Sep47.pdf>

หน่วยนโยบายและแผน สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 2548. รายงาน แผน/ผลการ
ปฏิบัติงานประจำปีงบประมาณ 2547 (1 ตุลาคม 2546- 30 กันยายน 2547).
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

อภิขัง พุกสวัสดิ์. 2540. การวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย 4 ชื่อฉบับที่ได้รับรางวัล
ส่งเสริมความรู้ให้แก่เด็กและเยาวชน. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. (นิเทศศาสตร์)
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. บัณฑิตวิทยาลัย.

อรุณ ชันต์ทอง. 2534. การประเมินทรัพยากรห้องสมุดสาขานิเทศศาสตร์ในห้องสมุดวิทยาลัยครู.
ปริญญาโทมหาบัณฑิต. (บรรณารักษศาสตร์) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร.

Library of congress classification outline. [homepage]. [2005 Sep 20]. Available from: URL:
<http://www.loc.gov/catdir/cpsol/lcco/lcco.html>.

Outline of the NLM classification. [homepage]. [2005 Sep 20]. Available from: URL:
<http://wwwcf.nlm.nih.gov/class/OutlineofNLMClassificationSchedule.html>